

**Ministarstvo mora,
turizma, prometa i razvitka**

Zagreb, travanj 2005.

PROJEKT OBNOVE I MODERNIZACIJE PUTNIČKE I IZLETNIČKE FLOTE ZA HRVATSKE PRIVATNE BRODARE - MALE PODUZETNIKE

UVOD

Pomorski promet Jadranom egzistira dugi niz godina još iz vremena starih Grka, Rimljana, starih hrvatskih knezova i kraljeva, preko Mlečana i Austrougarske monarhije pa do današnjih dana. Godinama se mijenjala struktura i funkcija flote, ali uvijek je postojao nacionalni interes za održavanjem i prosperitetom pomorske flote.

U današnje doba razvoj Hrvatske ovisan je o razvoju otoka i njihove povezanosti, a također i o turizmu jednoj od najprofitabilnijih gospodarskih grana na Mediteranu, a naravno i u Hrvatskoj.

Nažalost depopulacija stanovništva u manjim naseljima na obali a naročito na otocima koja je započela još 1921. kada je na hrvatskih otocima živilo oko 175.000 stanovnika a danas ih ima oko 125.000 uvjetovana je lošijim uvjetima života od onih u urbanim sredinama.

Rješenje održivog razvitka otoka i priobalja je između ostalog i razvoj turističke djelatnosti, jedan od mogućih egzistencionalnih izvora prihoda za domaće stanovništvo.

Važnu funkciju razvoja turističke djelatnosti imali su mali brodari, koji su svojim drvenim brodovima sačinjavali okosnicu izletničkih putovanja.

U Hrvatskoj se u pomorskom prometu kroz turističku ponudu susreću slijedeći elementi:

1. Prijevoz turista redovnim pomorskim linijama do odredišta
2. Transferi putnika u sklopu kompletnog agencijskog aranžmana
3. Dodatni sadržaji kao npr. jednodnevni izleti i višednevna kružna putovanja
4. Nautički turizam

U samostalnoj suverenoj Republici Hrvatskoj po prvi puta su stvoreni uvjeti za obnovu nacionalne trgovačke mornarice.

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka u okviru odobrenih potpora već financira gradnju i obnovu brodova u dugoj plovidbi u vlasništvu članova Udruge brodara «Mare Nostrum» kao i obnovu putničke flote Jadrolinije i ribarske flote.

Modernizacija i obnova turističke flote jedan je od programa kojeg Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka smatra prioritarnim kao prošireni vid turističke ponude.

Privatni brodari ili zadruge danas obavljaju i redoviti linijski prijevoz putnika na linijama koje povezuju otoke s kopnom (Brodarica-Krapanj, Vrgada-Pakoštane-Biograd, Komiža-Biševo, Nečujam-Split, Kučišće-Korčula) i to sa uglavnom starim i istrošenim brodovima pa se i za njih ovim modelom predviđa mogućnost gradnje novih brodova.

OCJENA STANJA

Trenutačno je u hrvatskim upisnicima upisano oko 300 brodova koji se bave prijevozom putnika od čega 184 drvenih putničkih brodova prosječne starosti preko 70 godina, a neki su stari i preko 100 godina (najstariji je 142 godine). Veliki broj današnjih brodova je preuređen iz brodova za prijevoz tereta ili vađenje pijeska u putničke brodove. Neki od njih i dalje obavljaju obje djelatnosti odnosno tijekom turističke sezone prevoze putnike, a u ostalom razdoblju bave se prijevozom tereta ili vađenjem pijeska.

Ipak važno je napomenuti da većina brodova svoje poslovanje ostvaruje u turističkoj sezoni baveći se višednevnim krstarenjima ili jednodnevnim izletima.

Veći dio vlasnika brodova članovi su Hrvatske udruge privatnih brodara sa slijedećim temeljnim pokazateljima:

Broj članova udruge	161
Broj brodova	164
Broj kreveta na brodovima za višednevna krstarenja	2000
Broj mjesta na izletničkim brodovima	4470
Broj zaposlenih članova posade na brodovima	660

Udruga djeluje na području cijelog hrvatskog Jadrana od Umaga do Cavtata, te zastupa sve djelatnosti malog brodarstva na brodovima duljine od 15 do 45 metara. Brodovi obavljaju višednevna putovanja našim teritorijalnim morem uglavnom sa stranim turistima tijekom turističke sezone te jednodnevne izlete .

Pored članova Udruge ovom djelatnošću bavi se znatan broj privatnih poduzetnika koji nisu članovi spomenute Udruge, a također djeluju pod sličnim uvjetima.

Ovakva vrsta turističke usluge izrazito je cijenjena kod stranih korisnika, kao zbog privlačnosti našeg mora i obale, tako i zbog dobre usluge na brodovima.

Sve veća starosna struktura brodova izrazito otežava konkurentnost naših brodova u ovom vidu turističke ponude, koja traži sve veći kvalitet usluge i standarde brodova.

Tijekom razdoblja nakon II svjetskog rata privatni brodari nisu nikada dobili državnu pomoć, čak više tijekom nacionalizacije poslije 1945 godine za vrijeme komunističke vladavine privatnim brodarima oduzeto je 140 brodova čime je zaustavljena svaka poduzetnička djelatnost na moru.

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka pripremilo je Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje vrijednosti oduzetih brodova i brodica, kako bi se donekle nadoknadila šteta vlasnicima 45 oduzetih brodova koji su još uvijek u plovidbi.

MODEL FINANCIRANJA

U cilju obnove putničkih izletničkih brodova Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka pripremilo je model financiranja gradnje spomenutih brodova uz prethodne konzultacije i provedenu anketu i analizu među privatnim brodarima. (rezultate ankete dostavljamo Vam u prilogu).

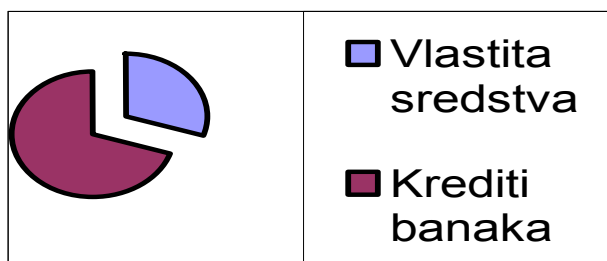
Temeljem provedene ankete 14 brodarka izrazilo je spremnost obnoviti flotu tijekom 2005 i 2006. godine uz slijedeći model financiranja:

**Vlastita
sredstva
brodara
30%**

**Krediti
banaka
70%**

**Cijena trupa
broda
35%**

**Oprema
broda i trupa
65%**

30% vlastita sredstva brodarka
70% krediti korespondentnih banaka

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka sudjelovalo bi u financiranju izgradnje trupa broda, koji čini 30-35% ukupne vrijednosti broda.

Financiranje gradnje trupa broda je predviđeno iz slijedećih razloga:

1. trup broda uglavnom se izgrađuje u malim brodogradilištima
2. kod trupa broda najveći dio poslova pa i cijene se odnosi na izvršeni rad u brodogradilištu, dok je manji dio udio troška sirovine ili poluproizvoda.
3. sukladno ugovorima između brodara i brodogradilišta, brodogradilište se obvezuje izgraditi trup, a brodar u svojem aranžmanu nastavlja gradnju, čime se postiže ukupno niža cijena gradnje broda
4. kako u velikom broju slučajeva brodari sami uređuju i opremaju brod, uglavnom uvoznom opremom, time bi sufinanciranjem ukupne gradnje od strane Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka u velikoj mjeri bili poticani strani proizvođači.
5. financiranjem samo gradnje trupa otvara se mogućnost da se financira veći broj potencijalnih novogradnji.

Prema raspoloživim sredstvima u Državnom proračunu RH na Aktivnosti: Poticanje gradnje brodova za hrvatske brodare i ribolovne flote u hrvatskim brodogradilištima u ovoj se godini planira sufinancirati gradnja 10-tak brodova do 300 GT odnosno dužine oko 30 metara.

Prosječna vrijednost trupa broda je od 1.500.000 -2.250.000 kuna u čijem bi financiranju Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka sudjelovalo s 10% vrijednosti.

Osim u financiranju gradnje brodova za višednevna krstarenja i jednodnevne izlete, sufinancirala bi se i gradnja putničkih brodova do 100 GT, koji obavljaju redovite linije na kraćim relacijama uz napomenu da se iz toga isključuje državni brodar Jadrolinija, Rijeka koja je financirana temeljem posebnog Zakona i definiranih pozicija u Državnom proračunu RH i Rapska plovidba d.d., Rab čija su dva broda financirana iz posebnog programa.

Prema saznanjima Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka trenutno je zaključeno 6 (šest) ugovora za gradnju putničkih i izletničkih brodova od čega su dva broda skoro dovršena u brodogradilištu Vranjic. Potpisani su i predugovori za gradnju još dva broda u 2006. godini.

Obzirom da je ove godine za navedenu namjenu u državnom proračunu RH planirano 2.000.000 kuna, predviđa se da bi tim iznosom mogla sufinancirati gradnja deset brodova, odnosno osam brodova za izletnički turizam i višednevna krstarenja, a dva broda za održavanje redovitih cjelogodišnjih brodskih linija prema otocima.

PROJEKTNA DOKUMENTACIJA

Za brodove tipske izgradnje Hrvatski registar brodova odobriti će popust od najmanje 10% na tarife registra za svaki sljedeći brod, time da se za više od tri broda u seriji neće naplaćivati odobrenje dokumentacije.

KRITERIJI ZA IZBOR

Odabir brodarka za poticajna sredstva Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka obavljati će se temeljem javnog natječaja objavljenog u Narodnim novinama, Slobodnoj Dalmaciji, Novom listu, Zadarskom listu i Dubrovačkom vjesniku.

Postupak provedbe javnog natječaja obaviti će Povjerenstvo u čijem će sastavu biti predstavnici Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, predstavnik Hrvatskog registra brodova, predstavnik Hrvatske gospodarske komore i predstavnik Hrvatske obrtničke komore.

Glavni kriterij za dobivanje poticaja biti će stupanj dovršenosti broda.

Ovlašteno tijelo ili sudski vještak izraditi će procjenu vrijednosti izgrađenosti broda.

CILJEVI:

Predložene mjere Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka imaju slijedeće ciljeve:

1. Poboljšanje sigurnosti plovidbe u pomorskom prometu
2. Poboljšanje i povećanje turističke ponude na Jadranu
3. Podupiranje malog privatnog poduzetništva
4. Povećanje zaposlenosti u priobalju
5. Oživljavanje i korištenje malih brodogradilišta, posebice na otocima
6. Zaštita okoliša
7. Konkurentnost ostalim turističkim odredištima
8. Produžavanje turističke sezone

Kao što se vidi iz priloženog postoje objektivni razlozi da se priđe ostvarenju predviđenog projekta, a nadamo se da tim mjerama podupiremo porast bruto nacionalnog proizvoda, a naročito usluga u turizmu.